

➤ **Farmakologia kliniczna**

Wydział	Wydział Opieki Zdrowotnej				
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo				
Poziom kształcenia	Studia drugiego stopnia				
Forma studiów	Studia stacjonarne/studia niestacjonarne				
Profil kształcenia	Praktyczny				
Jednostka organizacyjna prowadząca przedmiot	Katedra Pielęgniarstwa				
Moduł / Przedmiot	Kompetencje zaawansowanej praktyki				
Przedmiot wyodrębniony w module	Farmakologia kliniczna				
Język kształcenia	polski				
Status modułu / przedmiotu	Obowiązkowy				
Cykl realizacji przedmiotu	Semestr studiów: IV				
Kod przedmiotu					
Nauczyciel akademicki odpowiedzialny za przedmiot	Dr n.med. Beata Maksym				
Wymiar zajęć					
Zajęcia zorganizowane określone planem studiów, w tym:	Ogółem	Forma zajęć			
		Wykłady	Seminaria	Ćwiczenia	Zajęcia praktyczne
	46	18	28	-	-
Semestr IV	46	18	28	-	-
Bilans nakładu pracy studenta ogółem					
Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta		Wykłady – 18 godzin Seminaria – 28 godzin			
Praca własna studenta		26 godzin			
Łączny nakład pracy studenta		75 godzin			
Punkty ECTS ogółem					
RAZEM	w tym z tytułu:				
	zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta	pracy własnej studenta		nakładu pracy studenta związanego z zajęciami o charakterze praktycznym	
3	2,0	1,0		1,6	
Wymagania wstępne i /lub wprowadzające treści kształcenia					
Kształcenie w zakresie farmakologii wymaga posiadania przez studenta wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych nabytych na studiach pierwszego stopnia, a w szczególności określonych efektami kształcenia programu studiów w zakresie chorób wewnętrznych, chirurgii, anestezjologii.					

Cele i efekty kształcenia	
Powiązanie modułu/przedmiotu z kierunkowymi efektami kształcenia	kierunkowe efekty kształcenia
	Po zaliczeniu przedmiotu student: ➤ w zakresie wiedzy: <i>efekty kształcenia określone dla studiów pierwszego stopnia:</i> A.W22 zna wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków; A.W23. zna ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, oraz zna procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków; A.W25. zna grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach oraz postaci i drogi podania leków; C.W51 zna środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego; B.W22. zna regulacje prawne związane z odpłatnością za leki oraz refundacją wyrobów medycznych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego; B.W23. zna zasady ordynowania leków zawierających określone substancje czynne, z wyłączeniem leków zawierających substancje bardzo silnie działające, środki odurzające i substancje psychotropowe; B.W25. zna główne mechanizmy działania leków oraz ich przemiany w ustroju zależnie od wieku i problemów zdrowotnych; B.W26. zna skutki i objawy uboczne działania leków zawierających określone substancje czynne; ➤ w zakresie umiejętności: <i>efekty kształcenia określone dla studiów pierwszego stopnia:</i> A.U18. posługuje się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych; A.U20. posiada umiejętność przygotowania zapisu form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza; C.U69 posiada umiejętność doboru środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i umiejętności umożliwiające wystawianie recept na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego niezbędne do kontynuacji leczenia, w ramach realizacji zleceń lekarskich, oraz potrafi udzielać informacji o ich stosowaniu; D.U35 potrafi przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie; B.U23. potrafi dobierać i przygotowywać zapisy form recepturowych leków zawierających określone substancje czynne, na podstawie ukierunkowanej oceny stanu pacjenta; B.U24. potrafi interpretować charakterystyki farmaceutyczne produktów leczniczych; B.U25. posiada umiejętności umożliwiające ordynowanie określonych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych oraz wystawianie na nie recept albo zleceń; B.U26. potrafi prowadzić edukację pacjenta w zakresie stosowanej farmakoterapii; ➤ w zakresie kompetencji społecznych: B.K1. ponosi odpowiedzialność za udział w podejmowaniu decyzji zawodowych; B.K2. krytycznie ocenia własne i cudze działania, przy zachowaniu szacunku dla różnic światopoglądowych i kulturowych; B.K5. ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo własne i osób znajdujących się pod jego opieką; B.K7. dba o wizerunek własnego zawodu; B.K8. wykazuje profesjonalne podejście do strategii marketingowych

	przemysłu farmaceutycznego i reklamy jego produktów.	
Cele kształcenia w ramach modułu / przedmiotu	Celem przedmiotu jest: - poznanie aktualnej wiedzy z zakresu wybranych grup produktów leczniczych, do których ordynowania lub kontynuacji leczenia uprawniona jest pielęgniarka;- poznanie zasad ordynowania leków zawierających określone substancje czynne, z wyłączeniem leków zawierających substancje bardzo silnie działające, środki odurzające i substancje psychotropowe;- poznanie zasad ordynowania określonych wyrobów medycznych, w tym wystawiania na nie zleceń lub recept;- kształtowanie postaw profesjonalnego podejścia do strategii marketingowych przemysłu farmaceutycznego i reklamy jego produktów.	
Szczegółowe modułowe / przedmiotowe efekty kształcenia	Efekty przedmiotowe	Odniesienie do efektów kierunkowych
	EK – 1 potrafi scharakteryzować grupy leków, mechanizmy działania leków, substancje czynne, działania niepożądane, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	A.W22, A.W23, A.W25, C.W51, B.W25, B.W26
	EK – 2 potrafi przedstawić zasady ordynowania leków, regulacje prawne związane z odpłatnością za leki i refundacją wyrobów medycznych	B.W22, B.W23
	EK – 3 posiada umiejętności pozwalające na ordynowanie leków i wyrobów medycznych oraz przygotowanie zapisów form recepturowych leków	A.U18, A.U20, C.U69, D.U35 B.U23, B.U24, B.U25, B.K5
	EK – 4 potrafi przygotować i prowadzić edukację pacjenta w zakresie stosowanej farmakoterapii wykorzystując posiadaną wiedzę z zakresu farmakologii	A.W22, A.W23, A.W25, C.W51 B.U26, B.K1, B.K2, B.k7, B.K8
Metody i narzędzia dydaktyczne kształcenia		
Wykłady	➤ Wykłady informacyjne/ problemowe wsparte prezentacją multimedialną, przeplatane interakcją ze studentami z wykorzystaniem metod aktywizujących, połączone z dyskusją kierowaną.	
Seminaria	➤ Prelekcje wsparte prezentacją multimedialną, z wykorzystaniem metod aktywizujących, połączone z dyskusją kierowaną lub pogadanką ukierunkowaną na zdefiniowane dla zajęć przez prowadzącego pytania i odpowiedzi ➤ Tematyczne zajęcia warsztatowe połączone z indywidualnym lub grupowym opracowywaniem tematów związanych z omawianym zakresem tematycznym zajęć, przy możliwości korzystania z literatury ➤ Tematyczne zajęcia warsztatowe połączone z prezentacją opracowanych w ramach pracy własnej indywidualnie lub grupowo multimedialnych lub ustnych prezentacji.	
Ćwiczenia	-	
Zajęcia praktyczne	-	
Treści programowe kształcenia		

Wymiar zajęć		Zakres treści programowych
Forma	Liczba godzin	
Semestr		IV
Wykłady	18	W1. Podstawy farmakologii ogólnej, farmakodynamiki i farmakokinetyki. W2. Wybrane grupy produktów leczniczych: - leki rozszerzające oskrzela, - leki przeciwzapalne - leki przeciwuczuleniowe - leki przeciwzakaźne - leki stosowane w zaburzeniach czynności przewodu pokarmowego - leki stosowane w hematologii - leki przeciwpasożytnicze i stosowane we wszawicy i świerzbie - leki przeciwlękowe - leki przeciwbólowe - środki znieczulające działające miejscowo W3. Odrębności farmakoterapii u dzieci i osób starszych. W4. Hormony i witaminy.
Seminaria	28	S1. Charakterystyka i zastosowanie środków spożywczych i wyrobów medycznych, które może ordynować pielęgniarka i położna, w tym wystawiać na nie zlecenia lub recepty. S2. Przykłady ordynowania leków przez pielęgniarki i położne. S3. Zastosowanie środków spożywczych i wyrobów medycznych, które może ordynować pielęgniarka i położna, w konkretnej sytuacji biopsychospołecznej pacjenta. S4. Przygotowanie zlecenia na zaopatrzenie w wyroby medyczne. S5. Wystawianie recept na wyroby medyczne i środki spożywcze.
Ćwiczenia	-	-
Zajęcia praktyczne	-	-
Samokształcenie	-	-
Sekwencja zajęć		W1 – W4 S1 – S5 <i>(Informacja na potrzeby harmonogramu zajęć)</i>
Ocenianie i zaliczanie		
Metody weryfikacji efektów kształcenia i kryteria oceny		Ocena formująca (OF): Wykłady – student może otrzymać oceny np. za: wypowiedzi w dyskusjach kierowanych potwierdzające przyswojenie i rozumienie tematyki zajęć wsparte własną pracą z literaturą Seminaria – student może otrzymać oceny np. za:

	prace, prezentacje, projekty przygotowane w ramach zajęć seminaryjnych oraz pracy własnej umiejętność formułowania samooceny pracy własnej lub innych uczestników zajęć Nauczyciele akademicki prowadzący poszczególne formy zajęć zobowiązani są do wystawienia studentowi co najmniej jednej oceny formującej. Ocena podsumowująca (OP): Ocena podsumowująca jest oceną końcową potwierdzającą osiągnięcie przez studenta efektów kształcenia. Ocena podsumowująca jest średnią ważoną ze średniej ważonej ocen formujących oraz średniej ważonej ocen uzyskanych na zaliczeniu końcowym – egzaminie przeprowadzonym w formie pisemnej.
Sposoby i kryteria weryfikacji i oceny uzyskania przez studentów założonych efektów kształcenia	EK – 1 – egzamin pisemny w formie testu EK – 2 – egzamin pisemny w formie testu EK – 3 – egzamin pisemny w formie testu EK – 4 – egzamin pisemny w formie testu
Zasady dopuszczania do zaliczenia przedmiotu	Student może zostać dopuszczony do zaliczenia końcowego przedmiotu w formie egzaminu jeżeli uzyskał: ➤ średnią ważoną ocenę ocen formujących, co najmniej jako ocenę dostateczną (3)
Forma i warunki zaliczenia przedmiotu	Forma: Egzamin Zaliczenie przedmiotu przeprowadzone zostanie w formie: <u>pisemnej – testu zawierającego łącznie co najmniej 30 pytań</u> związanych z każdym z efektów kształcenia, sformułowanych w sposób pozwalający na sprawdzenie wiedzy, poziomu zrozumienia, umiejętności analizy i syntezy. Przykłady pytań będą udostępnione studentom na pierwszych zajęciach przez nauczyciela akademickiego odpowiedzialnego za przedmiot. Warunkiem zaliczenia testu będzie udzielenie poprawnej odpowiedzi na minimum 60% pytań zawartych w teście. Ocena w skali wartościowej określonej regulaminem studiów odniesiona do każdego efektu kształcenia: - niedostateczny – ndst. (2) do 59% poprawnych odpowiedzi - dostateczny – dst (3) – od 60% do 67% poprawnych odpowiedzi - dostateczny plus – dst+ (3,5)– od 68% do 75% poprawnych odpowiedzi - dobry – db (4) – od 76% do 85% poprawnych odpowiedzi - dobry plus – db+ (4,5) – od 86% do 92% poprawnych odpowiedzi - bardzo dobry – bdb (5) – od 93% do 100% poprawnych odpowiedzi Warunkiem zaliczenia testu będzie uzyskanie, co najmniej oceny dostatecznej (3) z pytań odniesionych do każdego z efektów kształcenia. Ocena końcowa testu jest średnią ważoną ocen z pytań odniesionych do każdego efektu kształcenia.
Wykaz literatury obowiązującej do zaliczenia przedmiotu	
Literatura podstawowa	1. Rajtar-Cynke G.(red.): Farmakologia. Podręcznik dla studentów i absolwentów wydziałów pielęgniarstwa i nauk o zdrowiu Akademii Medycznych. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2007 2. Olszanecki R., Wołkow P., Jawien J., Korbut R. (red.):

	Farmakologia. PZWL 2012 3. Ustawa z dnia 15 lipca 2011r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2014r., poz. 1435, z późn.zm.) 4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 października 2015 r. w sprawie recept wystawianych przez pielęgniarki i położne (<i>akt przesłany do RCL celem publikacji w Dzienniku Ustaw</i>) 5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 października 2015 r. w sprawie wykazu substancji czynnych zawartych w lekach, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wykazu wyrobów medycznych i wykazu badań diagnostycznych (Dz. U. z 2015r. poz. 1739) 6. Aktualnie obowiązujący załącznik do obwieszczenia Ministra Zdrowia obejmujący wykaz refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych wydane na podstawie art. 37 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 345) 7. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego (Dz.U. z 2015 r. poz. 1026)
Literatura uzupełniająca	1. Schmid B., Strub P., Studer A.: Farmakologia dla zawodów pielęgniarskich. MedPharm 2013
Prawa autorskie	
Prawa autorskie	Wyższa Szkoła Nauk Stosowanych w Rudzie Śląskiej